

словами всего австрійского епископату: „Маємо над'ю, що ц. к. правительство подасть намъ, о сколько се входить въ объемъ державной власти, помочь щодру и запоручаючу будущность. Мы надеемся сего тымъ певнѣйше, чимъ довше полагоджене тяжко отчутого зла откладано и чимъ бôльше дѣло полѣпшения дотаціи духовенства въ виду загально звѣстныхъ обставинъ сталося наглымъ и пекучимъ пытањемъ часу.“

ДОНИСИ.

Зъ Подоля.

(Голосъ передъ выборами.) Недобрѣ вѣсти доходятъ насъ зѣ Львова. Чути, що пп. Юзычинській, Павликівъ, Искрицкій и Добрянській, а за ними и вся „Рада Руска“ волять кинути Русь галицку на безпутье партійнои, коли вже не абстиненційнои политики въ той цѣлі, щобы нѣхто зъ „народовцѣвъ“ не вышовъ послемъ зъ выборчои урны. Така постанова есть нерозумна и непатріотична. Народъ нашъ не внає и не узнає нѣякои партіи и не дастъ себе вожертувати цѣлямъ партійнымъ. Онъ хоче мати репрезентантовъ такихъ, який ему любї и пытає лишь о то, чи той, котрого онъ собѣ на послѣ кладе, есть патріотомъ рускимъ. За вашими однакъ спорами може выйти безъ посла на слѣдуючу каденцію, бо вашимъ партійнымъ завзятьемъ, убивающимъ всякий спокойный розмыселъ на правдивый хосень народности нашей, запоморочить и провинцію, а тогды... що буде тогды, господинове? Вамъ партія въ головѣ а у насъ отъ яка мысль ходить бѣхъ хаты до хаты. Мы не сваримось о то, якои-бѣ намъ масти Русина выбирати, а дивимося за такимъ, котрый-бы мавъ на то въ вашої сторонѣ най-безпечнѣйшій видъ. И межи нами волить — якъ то кажутъ — одинъ попа а другій попадю, але въ виду грозячои небезпеки, въ виду того, що ворогъ не спить а ходить „аки левъ рыкая“, мы пожертвуємо охочо нашій личній симпатіи справѣ рускій и не будемо слухати подшептѣвъ партійныхъ, въ нихъ бодай трехъ посадити на курульский крѣсла, а чи они будуть сякій чи такій, — менша о то, — кобы лишь були! Тымчасомъ послѣдна пора підготувити дѣло выборовъ. Того жадає интересъ галицкои Руси. Выборы образуютъ хлопа на обывателя краю и робять зѣ уніята Русина. Для того лишь лютый ворогъ Руси може намъ радити абстиненцію, а только трусь и дурень послухаютъ его и спрятаются въ шкаралупку.

Шкаралупку.
Но якъ нѣ згубна єсть политика абстиненціи, то политика партійна, политика, що си теперъ замѣрилась вести „Руска Рада“, буде въ наслѣдкахъ своихъ далеко погубнѣйшою. Ова бо поставить Русина противъ Русина, сына противъ батька, а брата противъ брата. А горе намъ, если-бъ до того дойшло! Почуйте сей голосъ нашъ Львовяне! Надумайтесь керманичъ „Рускої Рады“ и вы, партійни проводирѣ! Мы васть шануємо, мы любимо де-котрыхъ въ васть, а декотрими и величаемося. Мы васть слухаємо, коли заговорите до нась въ имя народности и вѣры, — алежъ и не забувайте, що вы только черезъ нась значите щось. Робѣть-жежъ то, чого бѣ васть жадаємо. А жадаємо бѣ васть перерви партій-

Дещо зъ исторії українського письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманца.)

Вѣдома рѣчь, що въ исторіи каждой литературы чи малу вагу мають порядки и обставини громадскогожитя и быту, середъ якихъ она живе и развивается, а мѣжъ ними трохи чи не перше мѣсце займає цензура, якъ та сила, що дає бóльше або менше простору литературѣ, або й зовсѣмъ еи спиняє. Тымчасомъ обидва историки украиньского письменства: Пыпинъ („Обзоръ славянскихъ литературъ“. Епб. 1879) и Петровъ („Очерки украинской литературы“. Кіевъ, 1884) хиба только дешо згадують про цензурній порядки, середъ якихъ побивалося наше письменство. Нѣчого й казати, що не такій теперь часъ, що-бъ можна було написати бóльше чи менше доладно исторію цензуры надъ украинскимъ письменствомъ. У насъ разомъ съ закономъ мають силу таї розпорядки и наказы, котрій выдаються нишкомъ, и, буває, зовсѣмъ невѣдомий громадѣ, але урядники новинні сповняти сї наказы, не вважаючи на те, що они часомъ перечутъ законови або й зовсѣмъ его въ иѣвець обертають. Такъ на прикладъ цензурный законъ россійскій ань трошечки не вылучає украиньской мовы зъ загального порядку и по закону украинське письменство має одинакові права съ россійскимъ. Такъ §. 8. „цензурного уставу“ прямо каже, що „цензурному догляду належать всяки творы словесности, друковані на руской и чужоземныхъ мовахъ“, а въ примѣтцѣ до сего §-фу выясняется навѣть, що пôдъ назвою творовъ словесности треба розумѣти книжки всякого рода и на всѣхъ мовахъ. Дальше въ §§. 17 и 18 мовится, що „цензура звертає увагу на думки в замѣры автора, и не повинна чѣплятися до мовы, доглядаючи только за тымъ, щобъ въ словахъ и

ныхъ спорѣвъ, вгдливости въ виду грозящихъ намъ пригодъ и обновы епѣльного, головнаго выборчаго комитету! Послухайте и вы настъ, коли хотите, щобъ и мы вамъ послушны були. А не послухасте, то и не здивуйте, что покинемося васъ и почнемо самы о себѣ промышляти, — кожлый кутъ на свою власну руку.

До васъ-же господинове, чи панове, чи якъ тамъ васъ звати, що маєте добру волю и способність послужити намъ за пословъ — до васъ отзываємося ваздалегдь: Руштесь! Не сидѣть дома, якъ дѣвка на посагу, поки вамъ не лу-чаться люде, а помогайте намъ. Подготовляйте вашъ выборъ и словомъ и дѣломъ, а коли прииде на то часъ, то и явитеся передъ выбор-цями, щобы познали васъ и свой хосенъ та щобы въ годину выборовъ ишли на голосы съ пересвѣдченемъ и вѣрою. Нынѣ вже и польскій паны стаютъ выборцямъ до очей. Не дай Боже, щобъ они васъ убѣгли въ сѣй справѣ. Народъ має право познати васъ и роз-пытати. Идѣть же за волею его! А пересторо-гою нехай вамъ будуть факты голосній зъ по-слѣдніхъ выборовъ на соймъ, що всюды пы-тали люде за кандидатомъ, бажаючи его на очи оглядати. Ба, кажуть навѣть, що Верхо-винцъ стрыйскій, котрій давнѣйше ишли все за голосомъ душпастырївъ своихъ, при по-слѣдніхъ выборахъ сперлися, почувши якъ пойшовъ выборъ сов. Ковалського підъ голосы, тай упомнулись у священиківъ, що хотять видѣти совѣтника, говорячи: „Та хотъ пока-жѣть намъ его! нехай же мы видимъ, чи онъ склянний, чи деревянный“. А Ковалський, то повага, чоловѣкъ що послув Русинамъ бѣль двайцяти лѣтъ, чоловѣкъ заслужений для ру-ской справы. Що бѣльше! Мы етратили одно крѣсло въ соймѣ тѣлько черезъ то, що онъ не хотѣвъ явитися передъ своими выборцями въ Жидачевѣ. Коли-жъ таке случилось съ па-грютомъ знанимъ и заслуженымъ, що-жъ до-перва може лучитися съ меншезвѣстными кандидатами? Вѣдаючи про то, якъ рѣчи сто-ять, просимо нашихъ кандидатовъ, щобы соѣтъ народної волї не легковажили а були гото-выми станути до очей выборцямъ своимъ, щобъ ихъ просвѣтити: яку справу и въ якій способъ гадають ваступати у Вѣдни. А нага-дуємо все то ваздалегдь для того, бо, якъ то кажуть, „не тогди коня сѣдлати, якъ на него сѣдати“ — а Русинъ, то „познай Иванъ“.

Немля.

пора подготовити дѣло выборъ. Тото жадав
интересъ галицкой Руси. Выборы образуютъ
хлопа на обывателя краю и робятъ зъ уніята
Русина. Для того лишь лютый ворогъ Руси
може намъ радити abstиненцію, а тѣлько трусь
и дурень послухаютъ его и спрятаются въ
шкаралупку.

чинами и бачить, сколько перепонъ згодомъ-
перегодомъ бôльшаючихъ поборювати прихо-
дится, закимъ добре дѣло доведеся до конця,
той не стане чудуватися, если мы зъ кождого
променя народного розвужденя, хочь-бы бнъ
бувъ и якъ малесенькій, зачерти хочемо духа
бодрости и выдержаності на томъ становиску,
на якомъ велѣло станути намъ почутъє спов-
неня патріотичного обовязку. Бо хотай вечерь
сь танцями зъ дня 3 л. лютого с. р. не бувъ
такою импонуючою манифестацію, якой мы
призыралися около того самого часу минув-
шого року, то всежъ таки невеличкій кружокъ
бережаньскихъ Русиновъ мавъ случайность
прійти до пересвѣдченя, що руска интелиген-
ція, глубоко перенята важностею прилюдного
объявленя свои самоѣжи, готова не падити

нъ въходу нъ труду, де лишенъ голосъ на-
родного довгу велитъ словомъ и дѣломъ по-
перти совѣтну працю около загального добра.
Нехай хто якъ хоче розтолковує собѣ нашу
думку, але мы твердо стоимо при сѣй основ-
ной та кремъянй правдѣ, що не народъ для
насъ але мы для народу, и що оттакъ въ на-
слѣдокъ того роботникамъ на народнй нивѣ
на серци повинно лежати оправданье сего пов-
ногого довѣрія, съ якимъ руска суспльность чи
то дорогою открытыхъ зборовъ, чи то за по-
мочею оголошуваня свои волї по рускихъ
часописяхъ до нихъ относится. Sapienti sat!

Точно по словамъ запрошения роздланого всѣй мѣсцевой и доокрестной интелигенціи, недовго по 8 год. яли гостѣ громадитись, и не тревало довго, а доволѣ просторонна саля урядничо-войскового касина наповнилася що найлучшимъ выборомъ хорошого пола, що майже въ большѣй половинѣ выступивъ въ народныхъ строяхъ. Розпочалася забава и приживавости, рѣзкости и охотѣ молодежи выпала къ загальному вдоволеню, а передовсѣмъ три разы чеरезъ нѣчь повторена коломыйка выкликала пріятне одушевленье. Мусимо тутъ поднести знамениту управу танцями, ведену неутомимымъ п. Дмитромъ Розлуцкимъ, уконаченымъ богословомъ, который окомъ досвѣдчнаго внатока порядку такъ берѣгъ, що и якъ замотаній фигуры въ кадрилю переводивъ безъ замѣшання выше сопока паръ, и уймаючу

замѣшаны выше сорока паръ, и уимающю привѣтливостею въумѣвъ собѣ въеднати васлужену прихильность цѣлого товариства. Всѣ танцѣ були аранжованы по руски; руска мова между всеми зѣбраными була пануючою, всюды лишь рускимъ словомъ провадився разговоръ, а навѣть хочь въ маломъ числѣ зѣбраний Поляки старались не псувати гармонійной цѣлости. Коли вже се надавало вечеркови чисто рускій характеръ, то наша гарній-ирегарнія красавички своими справдѣ естетично выправцованными строями украинскими пригадували намъ образъ народного торжества, котрый назнаменувався тымъ болѣшою величавостею, що и Вп. панѣ Елена Насальска, жена профессора гимназіяльного, въ прехорошомъ завою турецкѣмъ представила намъ типъ чистой крови невѣсты Украинки, и своимъ товаришкамъ-посестрамъ всказала дорогу, достойну загального наслѣдованя. Мы тѣшимося, що хочь пењово але тымъ тревалѣйше переломлюєся неувасадненый пересудъ супротивъ тихъ невинныхъ признакъ народної отрубности, що въ однои стороны въ сотero степену-ютъ красу жѣночу и дѣвочу, а въ другои стороны творятъ принадный мѣсть для приближеня нашихъ патріотокъ до сельскаго люду, щобъ совѣстною працею несенюю вѣдъ его убогу стрѣху добиватись лучшии для матери-Руси будучности.

Досвѣта около 6 год. вѣбравшіи опустили
салю и удалися въ свояси, уносячи съ собою
скрѣплену та утверждену надѣю, що „врата
адова не преодолѣютъ насъ“, а задоволеній го-
стенъки отъ слуху до слуху передавали себѣ
однодушне желанье: „О! кобы такій забавы
частѣйше устроювалися въ Бережанахъ“.

Пишучій сихъ кѣлька слобѣ не може до-
кончiti своего справозданя, щобъ не доторкну-
тися предмету, который майже отъ року став-
ся справедливю причиною разетровного раз-
положеня духа у переважной части сеи ру-
ской суспѣльности, що слѣдъ за слѣдомъ иде
и зоркимъ окомъ присмотрюсь всякому чи-
ту чи тамъ проявляючомуся движенью Руси-
нôвъ. Звѣстно Высокоповажанымъ читателямъ,
что на загальномъ вборѣ членовъ руской бур-

сы въ Бережанахъ, а було то 12 марта
року, на внесенье Вп. п. Ю. М. Насальскому
поддержане непоборимыми доказами Вп.
И. Стеткевича въ Божикова и В. Чировскому
въ Бабинець, наступила одноголосна ухвал
припоручая Выдѣлови заняться вакупно
отповѣдной реальности и налучнымъ отвор
немъ давно ожиданои институціи. Огъ
часу наслѣдила гробова тишина, лишевъ
неколи перерывана несмѣлымъ допросомъ
число бурсаковъ. Мы могли бы просторовы
рописатися на тему сего предмету; але самъ
мѣдъ вздержуемся отъ розвиненя нашихъ
докъ, не хотячи выпереджувати конечності
тымъ бѣльше, що, якъ зачувавмо, дня 18 липня
того сего року має наступити выплата бур
ного маєтку въ касы „Общого рѣльничо-кре
дитового Заведеня“. На всякий случай неиз
намъ свободно буде здѣлати члененъку
мѣтку, що неоправдане маловажанье опин
прилюдныхъ конець-кѣнцемъ кончится небез
печнымъ ослабленьемъ ентузіазму, которы
минувшого року выше побѣдъ тысяча народ
доокрестного въумѣвъ до Бережанъ спровади
ти. А сего року ?!

Суди голово Крышка.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорська Монархія.

(Законъ о рыболовствѣ.) Комисія для рыболовства принялъ безъ змѣны проектъ правительства въ справѣ урегулиованія рыболовства въ дахъ краевыхъ. Референтъ той справы, пос. Заторскій сказавъ въ своимъ справозданію: „Проектъ теперѣшній складающійся зъ 10 параграфовъ нормує цивильну правну сторону рыболовства. Онъ зноситъ вольне рыболовство; постановляє кого право рыбака въ будучности має надежти; дас пошкодованымъ справедливе отшкодованіе; означає способъ въ поступованію при отданію въ аренду и кошты отшкодованія; нормъ законній сервітути; регулює справу въ случаѣ повені; забезпечує увольненіе отъ штрафовъ, отповѣдныхъ поданъ и лишає всякихъ иныхъ въ справѣ постановы законодательству краевому. - Давнійшии законы, зъ которыхъ богато было въ часу бгъ 1499 р. ажъ до 1771 р. нынѣ вѣне выстарчуютъ, а постановы полиційній, ухваленій въ послѣдніхъ лѣтахъ въ декотрихъ краевъ австрійскихъ для защиты рыболовства суть таковы недостаточній. Комисія поробила лишь двѣ дуже незначній змѣны въ проектѣ правительства, а прочомъ принялъ его одноголосно и для того же ситетъ, чтобы палата сей проектъ яко законъ утвердила.“

(Въ комиссіи для закона о материаъхъ взрыво-
выхъ) отослано § 6 сего закона предложеніе
подкомисію назадъ до сеи подкомисіи для про-
блена деякихъ змѣнъ. Параграфъ 6 предложеніе
подкомисію звучатъ: Кто материіи взрыво-
выхъ надзвычайныхъ приряды до ихъ ужитя фабрику-
замовлюе, купує, съ самовѣжею у себе переходи-
або дае ихъ другимъ особамъ, середъ обстановки
котрой могутъ доказати подозрѣніе, что они в-
ютъ бути ужиты до оцвиеня злочинства, та-
стается вынуждены злочинства и має бути кар-
ный тяжкою вязницею отъ року до пять лѣт.
Параграфъ 7 принято съ змѣною, а 8 посля пр-
екту; при §. 9 ухвалила комісія большостею с-
ногого голосу обовязокъ доносити о злонамѣреніи
дѣяльности, въ прочомъ параграфъ отослано т-
кожъ до подкомисіи для змѣны.

(Въ польскомъ *kol-ъ*) у Вѣдни щось недоб
вѣгое. Ша. 67а. 22.

колишнему историкови. Моя мета — выкликати
интересъ до сэго дѣла, щобъ кождый, кто памя-
гае що про нашї цензурнї порядки або знає якї
недрукованї щേ документы до сеи справы, опо-
звѣстивъ теперь сї свои сцоминки и подавъ до
друку тї документы. Поки-жъ що я коротенько
перекажу тї факты, якї менѣ самому вѣдомы
або доводилось чувати отъ певныхъ людей, ма-
очи надѣю, що на се откликается кождый, кому
лучалось мати дѣло съ нашою цензурою. Разомъ
въ симъ, вважаючи на Галицку громаду, котрой
въ загалѣ мало вѣдомы нашї справы, я додамъ
кочъ коротенько и про вѣдомы менѣ друкованї
вѣстки, а найважнѣйши и цѣкавѣйши документы
перекажу въ близькомъ до оригиналу перекладѣ.
До всего сего треба оговоритись, що я тутъ маю
повеости рѣчь только про относини цензуры до
ловы украиньскои, бо що до думокъ, то тутъ
днакова доля огортае станъ украиньскаго якъ и

Я почну зъ того часу, коли Украина зъедна-
ася съ Московскимъ царствомъ. Просвѣта въ
Московщинѣ стояла тогдѣ дуже низъко: въ еди-
ой московской друкарни, заведеной по царской
оли, друкувалися только законы та церковній
пижки по царскому наказу, та й цензуры тогдѣ,
озумѣется, не треба було нѣякои. На Украинѣ
жъ, якъ вѣдомо, давно вже заведеній були вольній
рукарнѣ въ Кіевѣ, Черниговѣ, Острозѣ и въ ин-
иихъ мѣсцяхъ; давно вже процвѣтала чимала
литература, котра вольно занималася не только
церковными, а й иишими громадскими справами.
Розумѣется, що московскій урядъ, пильнуючи за-
сѣмъ, що дѣялось тогдѣ на Украинѣ, не мѣгъ
занедбати таку важну рѣчь, якъ письменство, що
було тогдѣ справжною громадскою силою, а не
опускаючи у себе нѣякои волѣ, заразъ же обу-
ився на украинське письменогво. Такъ завелась
на Москвѣ цензура, зъ початку, якъ бачимо, для
Украины и черезъ нед.

Перші царські накази не займали мовы, тогдѣшній урядъ найбóльше вбивався за вѣрощобъ часомъ не будо якои ухилки отъ московскаго православія; на Українѣ жъ вбачалося гато дечого отмѣнного, а тутъ ще й духовство українське зъ-разу наче стало противъ Москви, отрѣкшись зъ початку дати присягу вѣрности московскому цареви. (Коотомар „Богданъ Хмельницкій“. Спб. 1870 стор. 15). Такимъ чиномъ перші московські указы були противъ духовного письменства на Українѣ. Вбачаючи въ українськихъ писаняхъ якусь еретикъбо просто що-небудь отмѣнне отъ московскаго православія, урядъ заборонявъ такій книжкѣ

Але швидко вже московська держава зважула увагу і на мову українську і почала не тільки гнати, а просто забороняти її. Таку заборону ми въ першѣ бачимо въ указѣ Петра І 5 жовтня 1720 року. „Великому цареви стає вѣдомо, що въ Кіевскихъ и Черниговскихъ друкарняхъ часто друкуються книжки не згодно московскими... того ради Єго Царскe Ведичество велѣвъ нѣякихъ книжокъ, окрѣмъ друкарськихъ церковныхъ, тамъ не друкуати, та й старѣ церковнї книжки до друкарствиправляти и рѣвнити съ такими московскими, щобъ буди зовсѣмъ однаковы, щобъ нѣякої отмѣны и особливого наряду нѣ въ якомъ разѣ не було“. (Собраніе распоряженій и постановленій по цензурѣ. Изд. Минист. нар. просвѣщенія 1862.) Сей указъ нарядилъ риборкавъ українське письменство, що проходило вже такимъ пышнимъ цвѣтомъ, а разомъ з тимъ почалось систематичне омооскалювання країни и народна мова въ письменствѣ незадовѣмъ замерла.

Такъ оно здавалося, та на щастъе не тогъ
галося. Украиньска мова, выгнана зъ школы
ригнется въ письменствъ, зневажена закономъ
пѣтъ разу, російскому възглѣду симѣянъ отъ

даня кої-а польского. На день 15 с. м. было назначено засѣданье, але однакожъ не отбулося, бо голова кої-а п. Грохольскій задля слабого здоровья не мѣгъ прійти на засѣданье а его заступникъ пос. Яворскій звинявся тымъ, что онъ мусвти ити на засѣданье комиссіи для закона о соціалістахъ. Звычайно, коли предсѣдатель кої-а польского п его заступникъ були перешкоджени, за отушавъ вхъ президентъ палаты дръ Смолька симъ разомъ однакожъ дръ Смолька отмовивъ засѣдання не було. Заширимъчену у Вѣдни, что всѣ члены кої-а польского не выѣзджали під часъ послѣдніхъ ферій зъ Вѣдня и пильно слѣдили, якъ повернутся делякі интересы Галичини, съ которыми кої-о польске стоять въ певной звязи.

(Отгомоны о побѣдѣ лѣвицѣ.) Позоставшій у Вѣдни подчашъ Ферій послы зъ правицѣ уважаютъ ситуацію вже за выяснену и спокойну а доказы сего покажутся на найблизшихъ засѣданяхъ палаты. Зъ компетентной стороны потверджаютъ, що центрумъ не на довго склонилося до лѣвицѣ. „Gratzer Volksblatt“, органъ пос. Карлона, котрый мавъ особливо выступати за внесеніе Руфа,каже, що при голосованію надъ симъ внесеніемъ было мѣродайнымъ лишь чисто економичне пытанье и такъ внесеніе Руфа якъ и голосованіе надъ нимъ не было вымѣрене анѣ противъ правительства анѣ противъ правицѣ а вже найменше мало опо на цѣли, щобъ ввѣйти въ яку звязь съ лѣвицею. Сей же самъ органъ каже дальше, що вѣдь фракції правицѣ годятся у всѣхъ большихъ пытанияхъ програмовыхъ. Що дотыкає поодинокихъ точокъ новелъ о належностяхъ и регуляціи галицкихъ рѣкъ, въ которыхъ погляды не всѣхъ суть згѣднѣ, то се ще не може бути пытаніемъ кабинету и консервативнѣ сего бы не допустили. — Отосланье новелъ о належностяхъ назадъ до комисіи мало ще и тѣй наслѣдки, що — якъ вже ходятъ вѣсти — въ лѣвиця розпадається а Линбахеръ въ Хлюмецки, Коронини и Гербогъ нараджувалися въ цѣли взаимного зблаженя, і гра Таффе конферувавъ съ Штурмомъ дуже довго и т. д. Що Линбахеръ пактує давпо зъ лѣвицею, есть въ прочѣмъ явною тайвою а органы лѣвицѣ съ радостею голосяте, що поименне голосованіе надъ внесеніемъ Руфа було дѣломъ Линбахера, котрый хотѣвъ доказати, що клюбъ Лихтенштайна розпадаєся. Підчасъ дебаты ще пытався Руфа голова сполученоп лѣвицѣ, чи онъ поставитъ внесенье на поименне голосованіе. Руфъ оказалъ, що нѣ, бо хотѣвъ щадити клюбъ Лихтенштайна. Тымъ часомъ Линбахеръ намовивъ лѣвицю, щобъ она зажалала голосовання поименного, найди вже раззнати, якъ рѣчи столть. — Характеристичныи есть такожъ, що два послы зъ лѣвицѣ, Сигль и Доблеръ, котрій були хоры и котримъ лѣкарь заказавъ вставати зъ постолѣ, мимо того явилпса на засѣданю, щобъ лишь нѣкто зъ лѣвицѣ небрakuвавъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. Въ парламентѣ нѣмецкому ведутся вже отъ колькохъ днѣвъ нарады надѣмъ бѣзъ збожа и дерева. Здається, что дотычный законъ перейде, позаякъ кн. Бисмаркъ старается о те всякими силами. Канцлеръ нѣмецкій мавъ заявити, что коли законъ сей перейде, то онъ буде старатися завести конче якій modus vivendi съ Австрію. Законъ мытovый знайшовъ наибѣльшихъ противниковъ въ вольнодумныхъ и соціалистахъ. — Въ Гамбургу арестовано сими днями богато осѣбъ подозрѣвыхъ о анархизмѣ. Зъ арестованныхъ двоихъ лишь задержано и отвезено до Франкфурту, а прочихъ увѣльнено. Говорятъ, что арестованія смиаютъ стояти въ певной звязи съ новымъ замахомъ динамитовымъ на одвахъ въ Франкфуртѣ.

ими шанами вельможными, знайша собѣ приту-
локъ подъ убогою соломяною стрѣхкою простого
люду и сей людъ зберѣгъ еа до нашего часу
ако пѣнныи скарбъ народный.

II

На прикінчену минувшого вѣку сьмъ скарбомъ народнымъ покористувався славный Котляревскій и 1798 р. появивъ на свѣтъ свою „Енеїду“. Се было велике дѣло Котляревскаго, що би, въ той вѣкъ загальної зневаги народної мовы помѣжъ нашимъ царствомъ, не только не отцурався отъ неї, але съ великою щиростею поправлювавъ надъ народною мовою и зъумѣвъ выявити всю красу еи, що й до си що мова Котляревскаго вважається якъ зразокъ щиро-народної мовы української. Тымъ то й не диво, що его жартлива поема розворушila земляківъ и звернула увагу українськихъ письменниківъ на народну мову. У слѣдъ Котляревскому пошли Гулакъ-Артемовскій, Гребінка, Боровиковскій, Квітка-Основяненко та інши, и те, що здавалося зъ початку нѣбы якоюсь примхою або чудасійнимъ жартомъ, за невелику годину пригорнуло до себе чимало прихильності помѣжъ освѣтнимъ станомъ української громады.

Про относини цензуры власне до украинської мови въ тіи часы мы не маємо нѣякихъ звѣстокъ, але здается, що нѣякого утиску, нѣякої зачѣпки тогдѣ ще не було. Мы бачимо, що творы украинского письменства не только друкувалися тогдѣ особными книжками*), а часто знаходили себѣ пристулокъ въ журналахъ та збірн. нахъ рос.

*) „Сборникъ украинскихъ нар. думъ“ кн Цертелева, 1819 р. — „Панъ Твардовскій“ Г. Артемовскаго и „Украинскія пѣсни“ М. Максимовича, 1827 р. — „Малороссійская Старина“ Срезневскаго, 1832 р. — „Приказки“ Гребѣнки и „Повѣсти“ Квѣт³⁸⁴, ст. р. — „Украинскій казки“ Бодалевскаго, 1833 р.

де найдено подложенный подъ домъ патронъ съ погасшимъ льонтомъ. Зъ другой стороны доказу-
ютъ, что патронъ такъ бувъ маленький, что на
случай выбуху, не могло бы бути и беъды о
якойсь катастрофѣ. — Недавно донесли були въ-
мецкій газеты, что зъ Саксоніи выдають беъв-
шихъ тамъ Чеховъ цѣлыми масами. Показалось
однакожъ, что выдано лишь зъ Дрездна 5 особы
ческого походженя, подозрѣнныхъ о агитациѣ анар-
хистичнїй. — Конференція африканьока майже вже
скончила свои роботы; теперь отбываются лишь
нарады надъ формою, въ якой остаточно рѣшенія
конференціи мають бути уложеній.

Франція. Щасливѣйше ведеся Франція въ Тонкінѣ, якъ Англіи въ Суданѣ. Французскими войсками подъ проводомъ ген. Бріера удалось занести мѣсто Лянгъ-Сонъ, о котрое властиво первѣстно пошла суперечка. Хинцѣ сконцентрувались такъ въ сѣмъ мѣстѣ якъ и въ его околицахъ значніи силы и доказували, что Лянгъ-Сонъ можетъ довго держатися. Вже днія 1 с. м. розпочавъ ген. Бріе походъ на Лянгъ-Сонъ черезъ горы, що становлять разтоку межи тонкинськими и хиньскими рѣками. Въ ночи зъ 2 на 3 с. м. прійшли до першої битви съ Хинами а днія 5 и 6 с. м. взяли Французы хиньскій таборъ, укрѣплений пятьдесять фортами и обведеный докола шанцями. Тутъ спочили французскій войска по великихъ трудахъ и призбиравши провіянту, переступили 11 с. м. черезъ разтоку, що отдѣляє тонкинськіе воды отъ хиньскихъ. Передъ ними розляглася красна и добре управлена рѣвнина надъ рѣкою Сонгъ Ко, въ котрой лежить мѣсто Лянгъ-Сонъ. Въ ночи зъ 12 на 13 с. м. прійшло знову до битвы мѣжъ Французами а Хинцями. Здається, що Французы користали зъ загального переполоху въ хиньскомъ войску и напали его ще въ ночи Хинцѣ, вже и такъ значно ослабленій, розбѣглися на вѣсъ сторони и лишь одна часть склонилая до мѣста. Лянгъ-Сонъ, якъ сказано, лежить въ краснѣй и добре управлена долинѣ надъ рѣкою. Мѣсто само есть дуже велике, а въ нѣмъ на просторѣ 16 гектаровъ піддѣлана хиньска крѣпость, обведена докола мурами. Въ полуудне днія 13 с. м. взяли отже Французы такъ само мѣсто якъ и крѣпость а въ полуудня повѣвала вже на крѣпости республиканска трибарвна хоруговъ француска. Якій страты мали Французы въ войску, доси ще не звѣстно, але здається, що они мусятъ бути значніи, коли зважимо, що вже до раны 11 с. м. Французы мали въ убитыхъ 25 людей и 193 раненыхъ. Симъ пораженьемъ Хинъ заскали Французы те, що ставули въ долинѣ, котрою веде выгодна дорога до Хинъ и могутъ вже теперь для самыхъ Хинъ статися небезпечними. На два кильометри отъ Лянгъ-Сону лежать головне торгове мѣсто Кильна, до котрого сходятся хиньский купцѣ зъ цѣлыхъ полудневихъ Хинъ, а хиньска границя отъ Лянгъ-Сону лежить лишь три милія далеко. Наколи-бѣ Французы позаду дѣлѣ сѣнко Сапп Кай.

зы пустились долѣ рѣкою Сонгъ-Ко, дѣстались бы
легко въ долину рѣки Кантону, а зѣ-бгси и до
самого Кантону. Ся евентуальность вже сама
була-бы достаточною, щобы отстрашити Хипы
отъ дальнѣго веденія войны. — Палата депутато-
ванныхъ ухвалила 14 с. м. въ генеральнѣй диску-
сіи подвышеніе мыта отъ збожа и постановила
364 голосами противъ 136 перейти до обрадѣ-
спеціальныхъ. — Дня 14 с. м. померъ въ Париже
журналистъ Юлій Валье, одинъ зъ найревнѣй-
шихъ членовъ комуны зъ 1871 р. При его по-
хоронахъ, въ которыхъ взяли остантативно участіе

съ нѣмецкими написями. Парижскій студенты, по-
бачивши нѣмецкій написы, почали кричать: Прочь
съ Нѣмцями! Прочь съ Бюомаркомъ! То зрада
нѣмецка! и напали нѣмецкихъ соціалистовъ. Сихъ
стали знову боронити соціалисты французскій и зъ
того повстала така бойка, що богато людей такт
отудентовъ якъ и соціалистовъ страшно пора-
нено. — Въ Парижи арештовано соціалисту Аль-
брехта зъ Нѣмеччини и апархисту Морфіого. При
першомъ найдено богато листовъ отъ страженого
въ Нѣмеччинѣ Райнсдорфа а у другого зновъ бо-
гато письмъ отъ россійскихъ нигилистовъ.

Италія. Хочъ колько разовъ заперечувано поголоскамъ, что Италія не вѣшла въ жадну угоду съ Англіею, что Англія не робила Италіи жадныхъ предложень и что знову отъ Италіи жадныхъ не пріймала, а все таки мимо того удержуєся поголоска о якойсь угодѣ и зачинае набирати чимъ разъ болѣшой ваги, хочь павѣть и въ Италіи чують потребу заперечувати сей поголосцѣ. Такъ по крайпой мѣрѣ можна догадуватися зъ газеты „Piccolo“, котра доказує, що Италію обовязує лишь угода съ державами середно-европейскими. Тымъ часомъ Италія забирае надъ Червонымъ моремъ одно мѣсто по другому, Порт-протестуе, — вже навѣть по разъ третій, а державы европейскіи занимаютъ все ще выжидайоч становище супротивъ сеи справы. Париска „Tîmes“ радуєся зъ сего, что „мefистофельскимъ зацопаданямъ не удалось допустити до угоды межи Англіею и Италіею и наводить документъ доказуючій, что италійскій представитель на конференціи въ Берлинѣ гр. Корті мусѣвъ звинятися передъ своимъ правительствомъ, для чого нажадавъ на конференціи отповѣдныхъ компензатій для Италіи. Сей документъ мае теперь звинити заборы Италіи надъ Червонымъ моремъ.

Сербія. Деякі нѣмецкій журналы донесли недавно вѣсть, что сербскій король Миланъ постановивъ розвестися съ своею женою. Вѣстъ була зовоемъ ложною и очевидно лишь зъ злобы выдуманою. Правительство сарбскe выдѣло спонуканымъ заперечити сей вѣти офиціально. Конфліктъ по поводу спору пограничного о Брегову ще доси не залагодженый. Въ бѣлградскихъ кругахъ правительственныхъ суть тои гадки, що сбръ сей може лишь тогды бути залагодженый наколи-бы въ Болгаріи наступила змѣна правительства, бо въ сей справѣ не помогла нѣчога павѣть интервенція Австріи, Россіи и Нѣмеччины. Зъ Софіи знову доносятъ до Бѣлграду, що Каравеловъ не хоче въ нѣякій способъ залагодити конфлікту съ Сербіею и не хоче ѿзробити нѣякихъ уступствъ. — Сербскe правительство постановило по поводу заведеня монополю соли тютюну завести сильный кордонъ отъ оторони Угорщины, чтобы симъ способомъ перешкодити пачкарству, котре въ послѣдніхъ рокахъ починае сильно змагатися.

Румунія. Недавно наставша кризисъ въ румунськомъ кабинетѣ вжѣ залагоджена. Новы кабинетъ Браціяно складаеся въ слѣдуючій спосѣбъ: Предѣдательство и дѣла внутрѣшній обой мивъ Браціяно; Кампинеано дѣла заграничній Стурдза вѣроисповѣданье и просвѣту; Лекка фи нансы; Наку юстицію; Столоянъ торговлю; ген. Фалькояно войну; ген. Раду Мигаи работы публичній. — Переговоры правительства румунскаго съ товариствомъ львовско-черновецко-яскожелѣзницеъ въ цѣли выкупна сеи желѣзницеъ раз бияся по поводу высокихъ жаданъ сего това риства.

живъ великия заслуги при мурованю церкви и школы, але и запровадивъ въ сель склепикъ, ко-
трый красно развивается мимо того, що такъ пле-
нипотентъ двбрскій, якъ и мѣсцевый пропинаторъ
дуже тому не радъ, и противъ того склепику на-
вѣть явно яко недруги выступаютъ. Що проши-
наторъ не темный на склепикъ, се не трудно по-
нять, але щобы п. пленипотентъ противъ такъ
доброго дѣла непріязно выступавъ, то вже не по-
христіянски. Позно въ ночи почали люде домовъ
разходатися, а на лица каждого видно було ра-
дость и мы надѣмося, що засѣяне зерно добра
науки, выдасть въ будучности добрѣ овочѣ.

НОВИНКИ

— Отъ адвоката Дра Мелитона Бучиньского зъ Станиславова одержали мы вчера вечеромъ телеграму о смерти бл. п. Евгенія Желеховскаго. Вѣстя, надослана намъ сердечнымъ другомъ покойника, вразила насъ даже глубоко. „У бѣдного пріятель мрутъ!“ — вырвались зъ нашей груди слова поэта. И згадали мы, колько то въ тыхъ колькохъ послѣднихъ рокахъ неумолима смерть забрала намъ „бѣднымъ“ — „пріятель въ!“ Згадали мы Володимира Ганкевича, Володимира Навроцкого, Володимира Барвѣнського, Корнила Заклиньского... Каждый зъ нихъ размахнулся до-перва до великой працѣ... И пок. Евгению Желеховскому тяжка доля въ самой силѣ мужеского вѣку перетяла нитку житя, не дозволила побачити конца того дѣла, которымъ онъ собѣ поставивъ памятникъ вѣчной славы на Руси: „Словарь“ его несконченный. Однакожъ Покойникъ оставилъ въ рукописи весь материалъ для докончения „Словаря“ и дѣло доведене имъ вже такъ далеко (бо до 43 аркушевъ друку) буде чей по его смерти доведене до конца.

— Похоронъ бл. п. Володимира Шашкевича, одного зъ лучшихъ поэтовъ 1860-ыхъ роковъ, автора „Зѣльника“, сына незабутой памяти Маркіяна, отбувся 6 (18) с. м. зъ больницѣ головного шпиталю на кладбище лычаковске. Надъ домовиною покойника отправили парастасъ Впр. оо. крыл. М. Малиновокій и Павликівъ, оо. Яримовичъ и Гробельскій. Походъ похоронный звеличили патомцѣ русской семинаріи своимъ спѣвомъ и численною участю, а за домовиною поступало болѣтко людей зъ нашей львовской интелигенціи представителѣвъ русскихъ товариствъ, и проч. Надъ гробомъ видѣли мы колькохъ членовъ земли, а межи иными стареньку ридаюту матерь пок. Володимира жену бл. п. Маркіяна.

— Въ память **ХХІV** роковинъ смерти незабутного Тараса Шевченка устроюв „Руска Бесѣда“ и філії товариства „Проовѣта“ въ Тернополи въ салонѣ замковой дя 17 рус. лютого (1 лат. марта) с. р. музикально-декламаторскій вечеръ. Не першій се обявъ горячого почитаня для нашого безсмертнаго Кобзаря и не першій разъ загадали Тернопольцѣ обходити сей народный празникъ въ ширшомъ кружѣ своихъ братівъ зъ цѣлого Подоля. Унастѣлишне было всяке приманюванье; сама згадка такомъ торжествѣ выстарчала, щобъ и найдальша окрестность численнымъ зборомъ зложила доказательство нашей жизненности и почитаня для своего наибольшого поета. Нынѣ, коли наше житѣе сильнейше почало бити, стало таке захвалюванье тымъ бѣльше злишнимъ. Часть чистого доходу признаена па фондъ стипендійный имени Т. Шевченка. Цѣны мѣсць: ложа 5 зр.; крѣсло въ першихъ двохъ рядахъ 1 зр. 50 кр., въ дальшихъ 1 зр. вступъ на салю 50 кр. а для селянъ, мѣщанъ учениковъ и гарнизону 25 кр. Всякий хочь-бы и найдробившій надлатки пріймає Выдѣль съ вдячностею пôдъ адресою: „Руска Бесѣда“ въ Тернополи, Ринокъ ч. 4. Пôдъ тою же адресою просимо надсылати найпознѣйше до 13 (25 лат.) лютого с. р. грошъ за билеты або заявленіе картою кореспонденційною, що адресатъ билеты пріймає и належитостъ зложитъ въ день муз. вечера. — Хто до означеного часу не надішле грошей або заявлена, що билеты пріймає, того билеты будуть уневажненій, а на ихъ мѣсце выгавленіи иши и отданіи въ продажъ. Пчт. Читальнѣ и нашихъ селянъ упрашаємо до 13 (25) надбодати заявленіе, на колько особъ замавляють особъ билеты, бо на мѣсця стоячій може бути выдане лише певне число билетовъ для уникнення стиску. Грошъ за билеты можна зложити въ день муз. декл. вечера въ „Рускій Бесѣдѣ“, въ „Народній Торговлї“, або вечеромъ о 7 годинѣ при кафѣ Програма вечера муз.-декламаторскогого буде новавомъ обвѣщенна въ чаописяхъ. Початокъ о 8 год. вечеромъ. Пôдчасъ продукції двери салону будуть замкненій. — Огъ Выдѣлу „Рускої Бесѣди“ и філії тов. „Проовѣта“. Въ Тернополи для 2 (14) лютого 1885. Олександеръ Барвінський, голова „Рускої Бесѣди“ и філії тов. „Проовѣта“ Ісаакъ Данилевъ скриптаръ.

— Церковне братство св. Тадея въ Чернівцяхъ ви-
брало своимъ предсѣдателемъ совѣтника судового
и. Исидора Винницкого; заступникомъ предсѣдат-
офиція дирекціи почтъ и телеграфа въ и. Илар-
Окуневскаго; секретаремъ мѣщ. п. Лисиньского
касіеромъ мѣщ. п. Завіяньского, а господаремъ

— Выдѣль Бурсы братства св. о. Николая въ Станиславовѣ подае до загальпой вѣдомости, що зъ вѣчерка съ танцами, устроеного д. 8 (20) оїчня с. р. въ Станиславовѣ на доходь бурсы, будо доходу brutto 375 зр. 38 кр., а що розходъ выносивъ 196 зр. 29 кр., то до каои буровы впливуло по нынѣ чистого доходу 179 зр. 09 кр. Поименный выказъ П. Т. Дателѣвъ послѣдуе неба-
вомъ. Выдѣль уважае овоимъ пріятнымъ обовязкомъ заявити прилюдну подяку П. Т. Родимцямъ, що потрудилася на таї танції.

хочь не могли взяти участі въ забавѣ, благово-
или прислати свою жертву въ користь бурсы; вкладокъ до почтовыхъ щадницъ, котръ разомъ
далише тымъ, что зложеньемъ надатковъ показа- 2.458 вкладокъ на 110.700 зр. ав.

— Кометы въ р. 1885. Астрономы заповѣдаются дальною послѣдней прислугой б. и. мой женѣ, окремо же Преподобнымъ б. Гацкевичу, Портви и б. Доминикамъ, котръ безъинтересно отвѣти мояко на мѣсце вѣчного супочинку. На пособіе такую ще всѣмъ ЧЧ. Селянамъ, что прибули зъ Солонки на сей сумный обрядъ.

Львовъ 15 лютого 1885.
Іоанъ Ладосъ, ц. к. совѣтникъ почтовый.

Ц. к. генералъ дирекція

австрійскихъ желѣзницъ державныхъ.

Выпись зъ плану єзы важныи отъ 15 лютого 1885 р.

Отъездъ зъ Львова:

Поездъ мѣшанъ о 6 год. 40 мин. рано зъ Стыля, Станиславова, Хирова, Звардона.

Поездъ особовъ о 11 год. 25 мин. передъ полуднемъ до Стыля, Станиславова, Дрогобыча, Борислава, Хирова.

Поездъ мѣш. о 6 год. 45 мин. вечеромъ до Стыля, Станиславова, Гусятини, Дрогобыча, Хирова, Звардона.

Приходить до Львова:

Поездъ мѣш. о 8 год. 30 мин. рано зъ Стыля, Станиславова, Хирова, Звардона.

Поездъ особ. о 4 год. 19 мин. по полудни зъ Стыля, Станиславова, Дрогобыча, Борислава, Хирова.

Поездъ мѣш. о 1 год. 39 мин. въ ночи зъ Гусятини, Станиславова, Стыля, Дрогобыча, Борислава, Хирова, Звардона.

Якъ заводити Правди на ладъ закомарскої Правди?

Розказавъ Данило Танчикевичъ, духовный Закомаря. Накладомъ "Батьківщина". Цѣна 10 кр., а

почтою 12 кр. Достати можна черезъ редакцію "Батьківщина".

ПАЙЛЬШІЮ

Бибулкою на Папіросы

єсть правдива бибулка

LE HOUBLON

Выробу французскаго 10.0 %

Фирмы CAWLEY & HENRY въ Париже.

Передъ наслѣдуваньемъ остергайся.

Тая бибулка лишь тогды есть правдиво, коли кожда еи чверть мае стемпель LE HOUBLON, а кожда пачка за осмотрена понизше знаходяюся маркою охоронною и подписаною.

Аптека РУКЕРА во Львовѣ

поручас 1315 л.

конякъ лѣчущій, правдивый французъ въ рѣжихъ родахъ по цѣнѣ 2 зр. до 3 зр. кр., — такожъ малагу.

5 килевѣ

БОЧОВКИ ВИНА

поручас

ТОРГОВЛЯ ГЕГЕЛЯСКО-ТОКАЙСКИХЪ ВИНЪ

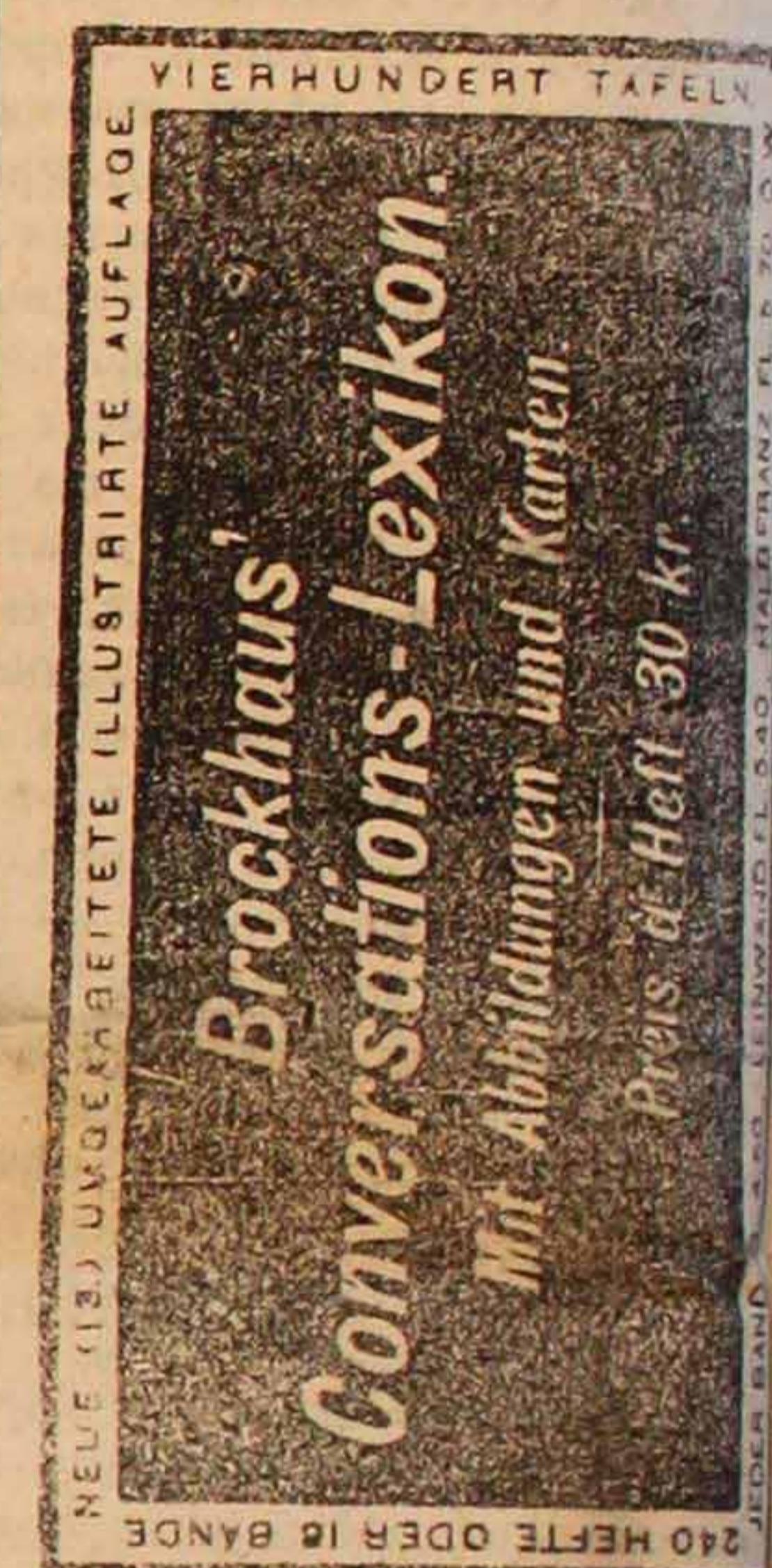
К. Ф. ПОПОВИЧА

1257 (13—52) ВЪ ТЕРНОПОЛИ

1	бочовка Гегелійского столового .	2 зр. 10 кр
1	" Гегелійского столового луч- шои якости 2 зр. 30 кр. и 2 " 50 "	
1	" Гегелійского стол. ароматичного 2·70 и 3 зр.	
1	" Самородного вытравленного . 4 зр. 30 кр.	
1	" Ермелеки-Бакаторъ стол. 2 "	

Повыше наведеній цѣнъ разумѣются вразъ
о бочовкою окованою желѣзными обручами и о
плачеными портомъ почтовыми, такъ ще благо-
жадныхъ болѣе коштѣвъ

не пояснять. Кушуючи
вина особисто только у
продуцентовъ ручить за
здравъ добрый, натураль-
ній и лучшій вина якъ зъ
Вершель, и просить ола-
скавій замовленія.

11 лосовъ 10 гульденовъ

1299 7—? Тягненье вже завтра

Кинчель-лосы по 1 зр. а. в.

Головна выграна 50.000 зр.

10.000 выгрынъхъ.

Можна получить въ лотерійномъ бюрѣ угор. Джокей-Клюбу Hatvanergasse, Budapest National - Casino.

Цѣс. кор. уприв.

ГАЛИЦКІЙ АКЦІЙНЫЙ БАНКЪ ГІПОТЕЧНЫЙ

ВЫДАЕ ВО ЛЬВОВЪ и черезъ ФІЛІИ
ВЪ КРАКОВЪ, ЧЕРНОВІЦЯХЪ и ТЕРНОПОЛИ

АСИГНАТЫ КАСОВІ

4 процентовій платні въ 30 днівъ по выповѣдженю.
4½ " " " " 60 " " " "

Львовъ, 7 січня 1884.

(Передрукъ не платится.)

Зъ друкарнѣ Тов. и

ДІРЕКЦІЯ

008, МОВА, ТЕРНІВІДОВА, К. Беднарскаго.